

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	4
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	5
1.5 ผลสัมฤทธิ์ของงานที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.6 รายชื่อคณะผู้วิจัย	7

บทที่ 2 ข้อความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาล และการคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ.....	8
2.1 หลักความเป็นอิสระของตุลาการ	9
2.1.1 หลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ : ความเป็นอิสระภายนอก	9
2.1.2 หลักความเป็นอิสระส่วนตัว : ความเป็นอิสระภายใน	13
2.2 หลักการที่ใช้ในการควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล ให้เป็นไปโดยสงบเรียบร้อย	16
2.2.1 การใช้อำนาจของศาลในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในศาล	17
2.2.1.1 การขัดขวางการดำเนินกระบวนการพิจารณา	17
(1) การขัดขวางคู่ความในกระบวนการพิจารณา	17
(2) การกระทำเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไป โดยไม่ชอบ	17

(3) การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล	18
2.2.1.2 การกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย	18
(1) การทำร้ายและข่มขู่บุคคลหรือศาล	18
(2) การดูหมิ่น เหยียดหยามผู้พิพากษา	18
(3) การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	19
2.2.2 การใช้อำนาจของศาลในการดำเนินการแก่	
ผู้วิพากษ์วิจารณ์ศาล.....	19
2.2.2.1 การวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการพิจารณาคดี	
ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา.....	19
2.2.2.2 การหมิ่นประมาท กล่าวโจมตีหรือการดูหมิ่นศาล.....	19
2.3 ข้อความคิดทั่วไปเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล	20
2.3.1 เจตนารมณ์ของความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล	21
2.3.2 วิวัฒนาการของการละเมิดอำนาจศาลในต่างประเทศ	23
2.3.3 ลักษณะและขอบเขตของการละเมิดอำนาจศาล	
ในต่างประเทศ	25
2.3.3.1 การละเมิดอำนาจศาลในทางอาญา	
(criminal contempt)	25
2.3.3.2 การละเมิดอำนาจศาลในทางแพ่ง	
(civil contempt)	26
2.4 หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครอง	
การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	28
2.4.1 การทำให้เกิดความมั่นคงต่อหลักความเป็นกฎหมายสูงสุด	
ของรัฐธรรมนูญ โดยศาลรัฐธรรมนูญ	28
2.4.2 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	32
2.4.2.1 สถานะของ “ศาลรัฐธรรมนูญ”	32

(1) ศาลรัฐธรรมนูญเป็น “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” หรือไม่.....	32
---	----

(2) ศาลรัฐธรรมนูญเป็น “องค์กรตุลาการ” หรือไม่	34
--	----

2.4.2.2 สถานะและความเป็นอิสระของ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ.....	37
---------------------------	----

(1) วาระการดำรงตำแหน่งและ การได้ับแต่งตั้งใหม่	38
---	----

(2) การโยกย้ายหรือถอดถอนออกจากตำแหน่ง.....	38
--	----

(3) เอกสิทธิ์และสิทธิคุ้มกัน	39
------------------------------------	----

(4) หลักการขัดกันของตำแหน่งหน้าที่.....	39
---	----

2.4.2.3 การละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ.....

(1) ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการพิจารณา ของศาล	41
--	----

(2) เกียรติศักดิ์ของความเป็นสถาบันศาล.....	42
--	----

บทที่ 3 หลักการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในต่างประเทศ

3.1 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่ง สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	44
--	----

3.1.1 หลักการทางรัฐธรรมนูญและอำนาจหน้าที่ ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	44
--	----

3.1.1.1 หลักพื้นฐานในทางรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับเสรีภาพ ในการแสดงความเห็นและหลักความเป็นอิสระ ขององค์กรตุลาการ	44
--	----

(1) หลักพื้นฐานในทางรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับ เสรีภาพในการแสดงความเห็น	44
(2) หลักความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ.....	45
3.1.1.2 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	47
3.1.2 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	48
3.1.2.1 ความเป็นมาของหลักการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ ของตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	48
(1) การบัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญ.....	49
(2) ความเป็นองค์กรตุลาการของ “ศาลรัฐธรรมนูญ”	50
3.1.2.2 รัฐบัญญัติว่าด้วยคุ้มครองรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ (Bundesverfassungsschutzgesetz - BVerfSchG).....	53
(1) การทำงานร่วมกันและภาระหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่คุ้มครองรัฐธรรมนูญ.....	53
(2) สำนักงานแห่งสหพันธ์เพื่อการคุ้มครอง รัฐธรรมนูญ.....	55
3.1.3 หลักการละเมิดอำนาจศาล.....	56
3.1.3.1 การพิจารณาโดยเปิดเผยของศาล.....	56
3.1.3.2 การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของศาล.....	58
3.1.3.3 การละเมิดอำนาจศาล (มาตรา 178).....	61
3.1.4 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์.....	65
3.2 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรสเปน.....	69
3.2.1 ระบบกฎหมายและระบบศาลของราชอาณาจักรสเปน.....	69

3.2.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสเปน 1978	
และศาลรัฐธรรมนูญสเปน.....	71
3.2.1.2 ทฤษฎีและฐานคิดเกี่ยวกับรัฐและเป้าหมายของรัฐ.....	72
(1) นิติรัฐ.....	73
(2) รัฐนิติสังคม.....	81
(3) รัฐประชาธิปไตย.....	87
3.2.1.3 ทฤษฎีและฐานคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงออก	
และสิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียง.....	90
3.2.1.4 ทฤษฎีและฐานคิดเกี่ยวกับสิทธิในการ	
นำคดีขึ้นสู่ศาล.....	91
3.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญสเปน.....	92
3.2.2.1 กรณีการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญสเปนที่เป็นผล	
มาจากการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาล.....	93
3.2.2.2 กรณีการละเมิดอำนาจศาลที่เป็นผลมาจาก	
การดูหมิ่นศาลรัฐธรรมนูญ.....	95
3.2.2.3 การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความผิด	
ฐานละเมิดอำนาจศาล.....	101
(1) การคุ้มครองด้วยการพิจารณาทบทวนโดยศาล	
ในชั้นที่สูงกว่า.....	102
(2) การคุ้มครองโดยศาลรัฐธรรมนูญสเปน.....	102
(3) การคุ้มครองโดยศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป.....	104
3.3 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	
แห่งสาธารณรัฐเช็ก.....	105
3.3.1 ระบบศาลรัฐธรรมนูญและอำนาจหน้าที่	
ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	105
3.3.1.1 ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเช็ก.....	107

3.3.1.2 หลักการสำคัญของการคุ้มครองรัฐธรรมนูญ.....	108
(1) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมาย.....	109
(2) การตรวจสอบการใช้อำนาจที่กระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรอง.....	112
(3) การตรวจสอบการใช้อำนาจอื่น ๆ ตามรัฐธรรมนูญ.....	112
3.3.2 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	113
3.3.2.1 หลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ.....	113
3.3.2.2 หลักการละเมิดอำนาจศาล.....	116
3.4 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ แห่งสาธารณรัฐเกาหลี.....	117
3.4.1 หลักการทางรัฐธรรมนูญและอำนาจหน้าที่ ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	118
3.4.1.1 โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ.....	119
3.4.1.2 ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี.....	124
3.4.2 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ.....	131
3.4.3 หลักการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล.....	134
3.4.3.1 หลักการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลยุติธรรม.....	134
3.4.3.2 หลักการลงโทษฐานละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญ.....	135
บทที่ 4 การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่และการละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญไทย.....	137
4.1 บทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาล.....	138
4.1.1 การละเมิดอำนาจศาลยุติธรรม.....	138

4.1.1.1	บทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาลยุติธรรม.....	138
(1)	ละเมิดอำนาจศาลเพราะขัดขึ้นไม่ปฏิบัติตาม ข้อกำหนดของศาล.....	141
(2)	การประทุพผิตินไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล.....	142
(3)	การแสดงข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ ในการไต่สวนขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล.....	144
(4)	การหลีกเลี่ยงไม่รับคำคู่ความหรือเอกสาร.....	144
(5)	การตรวจหรือคัดเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาต.....	145
(6)	การขัดขึ้นไม่มาศาลตามคำสั่งศาล.....	146
(7)	การกระทำของหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์.....	146
4.1.1.2	การโต้แย้งคำสั่งละเมิดอำนาจศาลยุติธรรม.....	149
4.1.2	การละเมิดอำนาจศาลปกครอง.....	150
4.1.2.1	บทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาลปกครอง.....	150
(1)	การไม่แสดงหลักฐานตามกำหนดเวลา หรือประวิงคดี.....	150
(2)	การกระทำอันกระทบต่อความเป็น ระเบียบเรียบร้อยในบริเวณศาล.....	151
(3)	การวิจารณ์การพิจารณาหรือการพิพากษาคดี ของศาลปกครองโดยไม่สุจริตและไม่ใช้ด้วย วิธีการทางวิชาการ.....	151
(4)	การนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นำมาใช้โดยอนุโลม.....	152
4.1.2.2	บทลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลปกครอง.....	152
4.1.2.3	การโต้แย้งคำสั่งละเมิดอำนาจศาลปกครอง.....	153
4.2	วิวัฒนาการก่อนการบัญญัติบทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญ.....	154

4.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	154
4.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	155
4.3 บทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561.....	161
4.3.1 การบัญญัติให้ตุลาการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 26).....	163
4.3.2 อำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการพิจารณาและการละเมิดอำนาจศาล.....	163
4.3.3 การฝ่าฝืนข้อกำหนดและคำสั่งศาล.....	164
บทที่ 5 วิเคราะห์บทบัญญัติและข้อจำกัดของการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ.....	167
5.1 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาล.....	167
5.2 วิเคราะห์บทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาลในศาลยุติธรรม ศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ.....	169
5.3 ศาลรัฐธรรมนูญกับคุณธรรมในทางกฎหมายของบทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาล.....	175
5.3.1 คุณธรรมในทางกฎหมายของบทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาลของศาลรัฐธรรมนูญ.....	176
5.3.2 ความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมกับศาลรัฐธรรมนูญ.....	177
5.4 วิเคราะห์บทบัญญัติว่าด้วยละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ.....	178
5.4.1 อำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีของศาล.....	179

5.4.2 การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	182
5.4.3 โทษของการละเมิดอำนาจศาล.....	183
5.4.4 การบังคับโทษในกรณีลงโทษจำคุกตามมาตรา 39 (3).....	187
5.4.5 อายุความในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล.....	188
5.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ	
ของต่างประเทศและศาลรัฐธรรมนูญไทย.....	190
5.5.1 กฎหมายที่บัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาล.....	191
5.5.2 ขอบเขตของการละเมิดอำนาจศาล.....	196
5.5.3 โทษสำหรับการละเมิดอำนาจศาล.....	202
5.5.4 ผู้มีอำนาจในการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล.....	206
5.5.5 การโต้แย้งคำสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล.....	208
5.6 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่อการละเมิดอำนาจศาล	
ในการวิจารณ์คำสั่งหรือ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	210
5.6.1 ความหมายและขอบของเสรีภาพในการแสดง	
ความคิดเห็น.....	210
5.6.2 การแสดงความคิดเห็นที่เป็นการละเมิดอำนาจ	
ศาลรัฐธรรมนูญ.....	214
5.6.3 การกระทำที่กระทบต่อศักดิ์ศรีของสถาบัน	
ศาลรัฐธรรมนูญ.....	218
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	221
6.1 บทสรุป.....	221
6.1.1 ข้อความคิดว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาล.....	221
6.1.2 การศึกษาเปรียบเทียบการละเมิดอำนาจศาล	
ของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ.....	223
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	225

6.2.1 การใช้และการตีความกฎหมายในส่วนที่ว่าด้วย การละเมิดอำนาจศาล.....	225
6.2.2 ข้อกำหนดของศาลที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนิน กระบวนการพิจารณาของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ มีประสิทธิภาพ.....	226
6.2.3 การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	227
6.2.4 การแสดงความคิดเห็นที่เป็นการละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญ.....	227
6.2.5 การลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล.....	228
บรรณานุกรม	229
ภาษาไทย.....	229
ภาษาต่างประเทศ.....	232
1) ภาษาฝรั่งเศส.....	232
2) ภาษาเยอรมัน.....	234
3) ภาษาสเปน.....	235
ภาคผนวก รายงานสรุปการสัมมนารับฟังความคิดเห็น	
รายงานการศึกษาวิจัย.....	237
ภาคผนวกที่ 1 สรุปผลการสัมมนา.....	237
ภาคผนวกที่ 2 กำหนดการสัมมนา.....	245
ภาคผนวกที่ 3 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม.....	246